

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΜΟΝΑΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

Κατεύθυνση: Εκπαιδευτική Διοίκηση

**Συναισθηματική Νοημοσύνη Εκπαιδευτικών και
Διευθυντών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης**

ΚΟΥΤΣΙΔΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Πολυχρόνη Φωτεινή

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2021

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΜΟΝΑΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

Κατεύθυνση: Εκπαιδευτική Διοίκηση

**Συναισθηματική Νοημοσύνη Εκπαιδευτικών και
Διευθυντών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης**

**Διατριβή η οποία υποβλήθηκε προς απόκτηση εξ αποστάσεως
μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη Δημόσια Διοίκηση -
Εκπαιδευτική Διοίκηση στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις**

ΚΟΥΤΣΙΔΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Πολυχρόνη Φωτεινή

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2021

Πνευματικά Δικαιώματα

Copyright © Χριστίνα Κουτσίδου, 2021

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της διατριβής από το Πανεπιστημίου Νεάπολις δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Πανεπιστημίου.

Ονοματεπώνυμο Φοιτητή/Φοιτήτριας: Χριστίνα Κουτσίδου

Τίτλος Μεταπτυχιακής Διατριβής:

Συναισθηματική Νοημοσύνη Εκπαιδευτικών και Διευθυντών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Η παρούσα Μεταπτυχιακή Διατριβή εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις και εγκρίθηκε στις 2 Φεβρουαρίου 2021 από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

Εξεταστική Επιτροπή (Examination Committee):

Πρώτος Επιβλέπων: Πολυχρόνη Φωτεινή

Μέλος εξεταστικής Επιτροπής: Ρέππα Αναστασία

Μέλος εξεταστικής Επιτροπής: Σιακαλλή Μιχαηλίνα

Ἡ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Ἡ **Κουτσίδου Χριστίνα**, γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ὅτι ἡ παρούσα εργασία με τίτλο **«Συναισθηματική Νοημοσύνη Εκπαιδευτικών και Διευθυντῶν Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»**, αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικῆς εργασίας και ὅλες οἱ πηγές που ἔχω χρησιμοποιήσει, ἔχουν δηλωθεῖ κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία ὅπου ἔχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ἢ/και πηγές ἄλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και ἡ σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικῶν αναφορῶν με πλήρη περιγραφή.

Ἡ Δηλούσα

Κουτσίδου Χριστίνα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία με τίτλο «Συναισθηματική Νοημοσύνη Εκπαιδευτικών και Διευθυντών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης» πραγματεύεται τις συναισθηματικές ικανότητες που καθιστούν έναν εκπαιδευτικό ή διευθυντή ικανό και αποτελεσματικό στην επιτέλεση των καθηκόντων του, σύμφωνα με τη σκοπιά των ίδιων των εκπαιδευτικών και διευθυντών. Σκοπός της εργασίας είναι να διερευνηθούν η συναισθηματική νοημοσύνη και το σχολικό κλίμα, σύμφωνα με τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών και των διευθυντών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Στην έρευνα έλαβαν συνολικά μέρος 183 εκπαιδευτικοί (44 άνδρες και 139 γυναίκες) και 73 διευθυντές (43 άνδρες και 30 γυναίκες) της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης από όλα τα γεωγραφικά διαμερίσματα της ελληνικής επικράτειας. Στους συμμετέχοντες χορηγήθηκε ένα ερευνητικό εργαλείο αποτελούμενο από δύο δομημένα ερωτηματολόγια για τη μέτρηση της «Συναισθηματικής Νοημοσύνης» και του «Σχολικού Κλίματος». Στα ερωτηματολόγια περιλαμβάνονται κλειστού τύπου ερωτήσεις και χρησιμοποιείται η πεντάβαθμη κλίμακα Likert.

Βρέθηκε συνάφεια μεταξύ της συναισθηματικής νοημοσύνης και της θέσης εργασίας, με τους διευθυντές να δίνουν υψηλότερη βαρύτητα στους παράγοντες συναισθηματικής νοημοσύνης, και μεταξύ της συναισθηματικής νοημοσύνης και του φύλου, με τις γυναίκες να αναφέρουν υψηλότερους μέσους όρους στη σημαντικότητά της. Ταυτόχρονα, διαφοροποιήθηκε η συναισθηματική νοημοσύνη με βάση την ηλικία, όπου παρατηρείται αύξηση του βαθμού σημαντικότητάς της, ως την ηλικία των 36-45 ετών, με βάση την προϋπηρεσία, όπου οι μέσοι όροι της συναισθηματικής νοημοσύνης ήταν υψηλότεροι για όσους είχαν πάνω από 10 χρόνια προϋπηρεσία, και με βάση το επίπεδο σπουδών, όπου παρατηρείται αύξηση στους μέσους όρους της συναισθηματικής νοημοσύνης, παράλληλα με την αύξηση του επιπέδου σπουδών.

Αντίστοιχα, διαφοροποιήθηκε το σχολικό κλίμα με βάση τη θέση εργασίας, όπου οι διευθυντές αναφέρουν θετικότερη στάση, με το φύλο, όπου οι άνδρες αναφέρουν υψηλότερη αυτοπραγμάτωση από τις γυναίκες, όπως και με την ηλικία και την προϋπηρεσία, όπου οι νέοι και λιγότερο έμπειροι εκπαιδευτικοί και διευθυντές αναφέρουν χαμηλότερους μέσους όρους. Ακόμα, βρέθηκε συνάφεια του σχολικού κλίματος με το ανώτατο επίπεδο σπουδών, που παρουσιάζει θετική συσχέτιση με τον παράγοντα της αυτοπραγμάτωσης. Παρά ταύτα, στον

παράγοντα της ανάληψης δράσεων οι εκπαιδευτικοί και διευθυντές με ανώτερο επίπεδο σπουδών διατηρούν ουδέτερη στάση, σε αντίθεση με εκείνους που διαθέτουν μόνο βασικό πτυχίο ή άλλες γνώσεις¹, που αναφέρουν υψηλότερους μέσους όρους. Τέλος, διεξάγεται μια προσπάθεια συναγωγής συμπερασμάτων πάνω στις παρατηρήσεις των αναλύσεων.

Έτσι, πλαισιώνεται η βάση για την συνακόλουθη διερεύνηση ενός εφαρμόσιμου πλάνου εκπαιδευτικής διοίκησης, μέσα από το οποίο προάγεται η καινοτομία και ο νεωτερισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας, σε συνδυασμό με την ανάδειξη εκπαιδευτικών και διευθυντών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με ανεπτυγμένες ικανότητες συναισθηματικής νοημοσύνης.

Λέξεις-Κλειδιά:

Συναισθηματική νοημοσύνη, εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, διευθυντές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, σχολικό κλίμα

ABSTRACT

The present dissertation entitled «Teachers' and principals' emotional intelligence in primary education» refers to the emotional abilities that render teachers and principals competent and efficient in the implementation of their duties, through their own point of view. The aim of the assignment is to point out the most important emotional intelligence factors for an effective primary education school leader, as well as the school climate that prevails in the school units of our country.

183 primary education teachers (44 men and 139 women) and 73 primary school principals (43 men and 30 women) by each geographical department of the Greek domain took part into the investigation. A research tool comprised of two structured questionnaires was granted to the participants concerning the measurement of «Emotional Intelligence» and «School Climate». The questionnaires include closed-ended questions and a five-level Likert scale is being utilized.

A correlation was found between emotional intelligence and job position, with principals giving higher significance to its factors, and between emotional intelligence and gender, with women reporting higher averages to its importance. Concurrently, emotional intelligence was differentiated on the basis of age, with an increase in its degree of importance up to the age of 36-45, on the basis of experience, with those with more than 10 years of experience reporting higher averages, and on the basis of the level of study, with an increase in the averages, along with the increase in the level of study.

Similarly, the school climate was differentiated on the basis of job position, where principals report a more positive attitude, with gender, where men report higher self-realization than women, as with age and work experience, where young and less experienced teachers and principals report lower averages. Furthermore, a correlation was found between school climate and the highest level of study, which shows a positive correlation with self-realization. However, teachers and principals with higher levels of study remain neutral in action taken, in contrast to

those with only basic degree or other knowledge², reporting higher averages. Finally, an attempt is being made to draw conclusions on the observations of the analyses.

To conclude, a basis is framed for the concomitant investigation of an applicable foreground in educational administration, through which innovation and modernism of the education process are being promoted, in conjunction with the elevation of primary education school leaders with advanced capabilities in emotional intelligence.

Keywords:

Emotional intelligence, primary education teachers, primary education principals, school climate

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά, στην επιβλέπουσα καθηγήτρια της παρούσας Διπλωματικής Εργασίας, κυρία Πολυχρόνη Φωτεινή, για τη συμβολή της στην εκπόνηση της εργασίας, για τη στήριξη της, τις εύστοχες παρατηρήσεις και την παρότρυνσή της ως προς την υλοποίηση και ολοκλήρωση της εργασίας και για το άριστο έργο και τον ζήλο που υπέδειξε ως επιβλέπουσα.

Στην κυρία Ρέππα Αναστασία, για την αμέριστη στήριξη και βοήθειά της σε κάθε δυσκολία και πρόβλημα που προέκυψε κατά τις μεταπτυχιακές μου σπουδές και κατά τη συγγραφή της παρούσας μεταπτυχιακής διατριβής.

Στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου και τα μέλη που το απαρτίζουν για τη συμβολή τους στην ανάπτυξη της πολύπλευρης γνώσης και για το πολύτιμο έργο που παράγουν προς τους εξ αποστάσεως φοιτητές, μεταδίδοντας ένα κλίμα ζεστασιάς και οικειότητας και επιδεικνύοντας ιδιαίτερο ζήλο στην εμβάθυνση των γνώσεων τους.

Στους 183 εκπαιδευτικούς και 73 διευθυντές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης που συμμετείχαν στην έρευνα, αφιερώνοντας τον πολύτιμό τους χρόνο και συνδράμοντας θετικά στην εκπόνηση της εργασίας μου.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω από τα βάθη της καρδιάς μου τους γονείς μου, Θεόδωρο και Αικατερίνη, και την αδερφή μου Μαρία, που με εμπιστεύθηκαν, πίστεψαν στις δυνάμεις μου και στήριξαν την πορεία μου όλα αυτά τα χρόνια.

